2024/2130

1.8.2024

RÅDETS AFGØRELSE (EU) 2024/2130

af 26. juli 2024

om konstatering af, at Rumænien ikke har truffet virkningsfulde foranstaltninger som reaktion på Rådets henstilling af 18. juni 2021

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 126, stk. 8,

under henvisning til henstilling fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) I henhold til artikel 126, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) skal medlemsstaterne undgå uforholdsmæssigt store offentlige underskud.

(2) Stabilitets- og vækstpagten er et regelsæt, som er baseret på målsætningen om at tilstræbe sunde offentlige finanser som et middel til at styrke forudsætningerne for prisstabilitet og for en holdbar og stærk vækst, som fører til øget beskæftigelse. Stabilitets- og vækstpagten omfatter Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ([1]) om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, der blev vedtaget for at fremme en hurtig korrektion af uforholdsmæssigt store offentlige underskud.

(3) Den 3. april 2020 vedtog Rådet afgørelse (EU) 2020/509 ([2]) i medfør af artikel 126, stk. 6, i TEUF, hvori det fastslog, at der som følge af en planlagt manglende overholdelse i 2019 af underskudskriteriet i TEUF forelå et uforholdsmæssigt stort underskud i Rumænien, og udstedte en henstilling i medfør af artikel 126, stk. 7, i TEUF med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort offentligt underskud i Rumænien til ophør senest i 2022.

(4) Den 18. juni 2021 vedtog Rådet i lyset af den store nedgang i den økonomiske aktivitet i forbindelse med covid-19-pandemien en revideret henstilling til Rumænien i medfør af artikel 126, stk. 7, i TEUF, hvori det henstillede, at Rumænien skulle bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør senest i 2024. Rådet henstillede navnlig, at Rumænien skulle nedbringe sit samlede underskud til 8,0 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2021, 6,2 % af BNP i 2022, 4,4 % af BNP i 2023 og 2,9 % af BNP i 2024. Dette svarede til en nominel vækst i de primære offentlige nettoudgifter på 3,4 % i 2021, 1,3 % i 2022, 0,9 % i 2023 og 0,0 % i 2024. Sådanne reduktioner svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,7 % af BNP i 2021, 1,8 % af BNP i 2022, 1,7 % af BNP i 2023 og 1,5 % af BNP i 2024. I nævnte henstilling blev det endvidere henstillet til Rumænien fuldt ud at gennemføre de foranstaltninger, der allerede var vedtaget for 2021, samt at fastlægge og gennemføre de yderligere foranstaltninger, som var nødvendige for at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2024. Eventuelle ekstraordinære indtægter skulle anvendes til at nedbringe det offentlige underskud. I sin henstilling satte Rådet den 15. oktober 2021 som frist for Rumænien til at træffe virkningsfulde foranstaltninger og i overensstemmelse med artikel 3, stk. 4a, i forordning (EF) nr. 1467/97 aflægge rapport om den konsolideringsstrategi, som påtænktes anvendt for at nå målene. Det henstillede endvidere, at Rumænien mindst hver sjette måned skulle rapportere om de fremskridt, der var gjort med efterlevelsen af henstillingen, indtil det uforholdsmæssigt store underskud var blevet korrigeret.

(5) Den 24. november 2021 konkluderede Kommissionen, at Rumænien havde truffet virkningsfulde foranstaltninger som reaktion på Rådets henstilling af 18. juni 2021 i medfør af artikel 126, stk. 7, i TEUF, og fandt, at der på daværende tidspunkt ikke var behov for at tage yderligere skridt som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud. Kommissionen har siden da vurderet, at Rumænien har efterkommet nævnte henstilling, da underskudsmålene for 2021 og 2022 var blevet nået. Ifølge budgetdata valideret af Kommissionen (Eurostat) faldt Rumæniens offentlige underskud fra 7,2 % af BNP i 2021 til 6,3 % af BNP i 2022. Det foreløbige skøn for 2022, som blev indberettet og valideret i forbindelse med indberetningen i foråret 2023 vedrørende proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, var 6,2 % af BNP i overensstemmelse med det af Rådet henstillede underskudsmål. Proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud blev derfor holdt i bero. Imidlertid faldt det strukturelle underskud med 1,2 procentpoint af BNP i 2021 og 0,4 procentpoint af BNP i 2022, hvilket skal sammenholdes med en anbefalet tilpasning på henholdsvis 0,7 og 1,8 procentpoint af BNP. Den kumulerede strukturelle tilpasning mellem 2021 og 2022 var derfor mindre end den anbefalede tilpasning. Samtidig nåede væksten i de primære nettoudgifter op på 7,4 % i 2021 og 15,0 % i 2022, hvilket er langt over målene i Rådets henstilling af 18. juni 2021.

([1]) Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

([2]) Rådets afgørelse (EU) 2020/509 af 3. april 2020 om et uforholdsmæssigt stort underskud i Rumænien (EUT L 110 af 8.4.2020, s. 58).

(6) Rumæniens økonomiske resultater har siden vedtagelsen af Rådets henstilling af 18. juni 2021 stort set svaret til Kommissionens prognoser. Mellem 2021 og 2023 stemte realvæksten i BNP stort set overens med fremskrivningerne i Kommissionens tjenestegrenes analyse af den budgetmæssige situation i Rumænien som opfølgning på vedtagelsen af Rådets henstilling til Rumænien af 3. april 2020, som fastlagt i Kommissionens arbejdsdokument af 2. juni 2021, til trods for de makroøkonomiske chok, der i mellemtiden opstod, navnlig Ruslands angrebskrig mod Ukraine og det deraf følgende energiforsyningschok. Produktionsgabet i 2023 anslås at være mindre negativt end forventet i juni 2021. Samtidig er de offentlige indtægter steget meget kraftigere end ventet, hovedsagelig på grund af inflationen, men også som følge af virkningerne af en skatteindbringende sammensætning af realvæksten i BNP. Selv om væksten i BNP formodentlig ville have været lavere med en betydeligt strammere finanspolitik, kan den makroøkonomiske udvikling overordnet set ikke retfærdiggøre de væsentligt dårligere budgetresultater i forhold til Rådets henstilling af 18. juni 2021.

(7) En ny vurdering af de foranstaltninger, som Rumænien har truffet for at rette op på det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2024 til opfølgning af Rådets henstilling af 18. juni 2021, fører til en række konklusioner som følger nedenfor.

(8) Ifølge budgetdata, som Rumænien har indberettet, og som er valideret af Kommissionen (Eurostat), steg Rumæniens offentlige underskud til 6,6 % af BNP i 2023, hvilket er langt over de 4,4 % af BNP, Rådet havde anbefalet, og end Rumænien havde planlagt i sit konvergensprogram for 2023. Hovedårsagen til denne afvigelse er, at de offentlige udgifter fortsatte med at stige i et meget kraftigt tempo, primært som følge af sociale overførsler, rentebetalinger, udgifter til varer og tjenesteydelser samt investeringer. Det offentlige underskud i 2023 blev også påvirket af den statistiske registrering af udbetalingen af lønstigninger i den offentlige sektor — svarende til 0,5 % af BNP — som følge af domstolsafgørelser.

(9) I 2023 var den finanspolitiske indsats meget lavere en henstillet af Rådet. Rumæniens strukturelle saldo forblev stort set uændret i 2023 (forværret med 0,1 % af BNP), hvilket er langt under målet om en forbedring på 1,7 % af BNP som henstillet af Rådet. Væksten i de primære nettoudgifter (justeret for finanspolitiske foranstaltninger på indtægtssiden) var meget højere end henstillet i 2023 med næsten 12 % i forhold til målet på 0,9 % som anbefalet af Rådet.

(10) I 2022 og 2023 steg de offentlige indtægter kraftigt som følge af en stærk vækst — med 20,8 % i 2022 og 14,2 % i 2023 — i det reale og det nominelle BNP og langt mere end ventet på tidspunktet for vedtagelsen af Rådets henstilling af 18. juni 2021. I begge år gik de fleste ekstraordinære indtægter imidlertid til at finansiere yderligere udgifter i stedet for at reducere budgetunderskuddet.

(11) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 ventes det offentlige underskud at stige til 6,9 % af BNP i 2024. Den offentlige gældskvote ventes at stige til 50,9 % ved udgangen af 2024 fra 48,8 % ved udgangen af 2023. Ligesom i de foregående år afspejler den forventede stigning i det offentlige underskud i 2024 en højere vækst i de løbende offentlige udgifter. Som følge af en fornuftig lønpolitik i de seneste år ventes udgifterne til offentlige lønninger at stige kraftigt med et tocifret tal (18,7 %) i 2024 og dermed afspejle nyere diskretionære lønstigninger i uddannelses-, sundheds- og forsvarssektorerne. Genberegningen af pensionerne i forbindelse med pensionsreformen vil medføre kortsigtede omkostninger på 1,0 % af BNP i 2024 og 2025.

(12) I 2024 forventes de offentlige indtægter at stige kraftigere end det nominelle BNP som følge af indsatsen for at forbedre skatteopkrævningen gennem en digitalisering af skattesystemet og virkningerne af en pakke af indtægtsforøgende foranstaltninger, der blev vedtaget i efteråret 2023, som ventes at styrke de offentlige indtægter med omkring 1 % af BNP. Pakken består hovedsagelig af en forøgelse af i selskabsskatten for især mikrovirksomheder, en forøgelse af skatten for enkeltpersoner, som delvis kommer fra ophævelsen af præferenceordningerne inden for byggeri og landbrug, en afskaffelse af nedsatte momssatser for udvalgte varer og tjenesteydelser, en forøgelse af punktafgifterne og en særlig skat på bankernes og multinationale selskabers omsætning.

(13) Rumæniens reaktion på Rådets henstilling af 18. juni 2021 har derfor været utilstrækkelig. Rumænien har ikke nået målet for det samlede underskud i 2023 og ventes ikke at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør i 2024. Den finanspolitiske indsats var betydeligt lavere end henstillet af Rådet, og de primære nettoudgifter steg kraftigere end henstillet —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Rumænien har ikke truffet virkningsfulde foranstaltninger som opfølgning på Rådets henstilling af 18. juni 2021.

Artikel 2

Denne afgørelse er rettet til Rumænien.

Udfærdiget i Bruxelles, den 26. juli 2024.

På Rådets vegne
BÓKA J.
Formand